

Dyrkning er gavnlig, navnlig ogsaa for Arbejderklassen. Det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (Holm) bemærkede, at det var Fabrikkerne, man vilde komme tilhjælp, hvilken Form man saa end valgte for den Understøttelse, man i det Hele vilde yde Sagen. Deri kan jeg forsaavidt give ham Ret, som det er klart, at hvad der kommer Roedyrkerne tilgode, ogsaa kommer Fabrikkerne tilgode; men naar man kan blive enig her i Thinget om, at der er Anledning til at støtte den heromhandlede Retning i Agerbruget, tror jeg ikke, man skal undlade at gjøre det, fordi Fabrikkerne ogsaa kunne have Gavn deraf. Naar det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds (Lauber) bemærkede, at det var naivt af mig at tro, at de 16 Dre, man fra Statens Side skulde betale for hvert Centner Roer, vilde komme Producenterne og ikke Fabrikkerne tilgode, skal jeg indrømme, at Understøttelsen ganske vist vilde komme Fabrikkerne og ikke Sukkerroedyrkerne tilgode, naar den vedblev fra Nar til andet; men naar Understøttelsen kun er en ekstraordinær Foranstaltning, der kun opretholdes saalænge, indtil det viser sig, at der dyrkes saamange Roer, at Fabrikkerne faae nok at bestille, fastholder jeg den Paastand, at de, der dyrke Roerne, væsentlig vilde faae Gavn af denne bonus fra Statens Side. — Jeg skal endnu kun rette en Feiltagelse, hvori jeg før gjorde mig skyldig, ved at angive det Beløb, som det i den Anledning vilde være nødvendigt at stille til Finantsministerens Raadighed for næste Finantsaar til 20,000 Kr. istedetfor 40,000 Kr. — Jeg anbefaler altsaa de ærede Medlemmer af Thinget, som ikke finde den Form for Understøttelse, der her er foreslaaet, helbig, at stemme imod den gjorte Indstilling. Deri vil da mulig det ærede Finantsudvalg se en Opfordring til i Forbindelse med Finantsministeren at tage Sagen under Overveielse inden Finantslovens 3die Behandling.

S. Madsen: Naar jeg har begjæret Ordet, er det nærmest for at omtale det saa meget omtvistede Spørgsmaal, som jo de fleste ærede Talere have berørt, og som nu er temmelig udførlig debatteret, hvorfor jeg ogsaa skal fatte mig i Kort-hed. Lige overfor det meget ærede Medlem, der sidst talte, kan jeg ikke undlade at gjøre en Bemærkning. Han begyndte med at sige, at han ikke antog, at de to ærede Landmænd, der havde havt Ordet, nemlig de ærede Folkethingsmænd for Aalborg Amts 5te Valgkreds (Holm) og Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) havde rigtigt Kjendskab til Sagen, fordi de ikke boede i Nærheden af Fabrikkerne. Dette forekommer mig imidlertid at staa noget i Modstrid med, hvad det ærede Medlem senere sagde, nemlig, at han ikke selv var sagkyndig, thi saa synes jeg, at han heller ikke kan have nogen Mening om, hvorvidt de to andre Herrer have Kjendskab til Sagen. Det

ærede Medlem paastaar altsaa, at kun de, der bo i Nærheden af Fabrikkerne, kunne have nogen Mening om, hvorvidt Sukkerroedyrkingen kan betale sig, men jeg tror ikke, at denne Paastand vil føre til det Resultat, som det ærede Medlem er kommet til; jeg tror ikke, at de, der bo i Nærheden af Fabrikkerne, have gjort de heldigste Erfaringer med Hensyn til det Spørgsmaal, hvorvidt Sukkerroedyrkingen betaler sig. Det ærede Medlem sagde i sit første Foredrag, at det har vist sig, at det paa Odense Byes vel bekendte gode Jorder ikke har kunnet betale sig at dyrke Sukkerroer, skjøndt Jorderne havde leiesrit. Dette maa jo være et Bevis paa, at der er en daarlig Fordel ved at dyrke Sukkerroer, thi kan denne Dyrkning ikke betale sig paa Jorder, der dyrkes aldeles gratis og ikke have nogen Kapital at forrente, saa maa de, der bo i Nærheden af Fabrikkerne, ikke have gjort gunstige Erfaringer med Hensyn til dette Spørgsmaal. Jeg vil imidlertid tage en Forvaring imod, at jeg skulde være imod Roedyrkingen i Almindelighed. Jeg tror ikke, at denne Sag endnu er tilstrækkelig prøvet. Hvad jeg derimod vil holde fast, er, at Sukkerroedyrkingen i det Hele taget neppe vil faae nogen væsentlig Betydning for vort Fædreland, og dette støtter jeg nærmest paa, at Transporten vil blive altfor bekoftelig, naar Roerne skulle transporteres en længere Vej. Netop derfor ser jeg heller ikke, hvorledes dels det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) ville udføre det Forslag, som de have omtalt, nemlig, at der skal gives dem, der dyrke Sukkerroer, omtrent 8 Skilling for hvert Centner, de bringe til Fabrikken, idet jeg nemlig ikke indser, hvorledes de ville faae denne Præmie ligelig fordelt (Afbrydelse). Det ærede Medlem (N. Jensen, Skandb. N. 2den B.) siger, at det var bedre at give fri Befordring paa Jernbanerne. Dette kan jeg indrømme, forsaavidt de Paagjældende bo i Nærheden af Jernbanen; men bo de længere fra Jernbanen, tror jeg, at dette Forslag ikke vilde baade dem. Skulde dette Forslag blive praktisk, tror jeg, at man maatte komme til ogsaa at betale Bognleien for de Vedkommende. Jeg skal imidlertid ikke videre fordybe mig heri. Hvad Sagen i dens Helhed angaar, sagde det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, at Staten intet Ansvar havde, og dert er jeg fuldstændig enig; men jeg betvivler, at vi ville faae det Samme at høre, naar vi gaa til en saadan Begunstigelse for Fabrikkerne, og det saa efter et vist Aaremaal viser sig, at disse Fabrikker ikke kunne betale sig. Jeg er nemlig nær ved at tro, at da ville Aktionærene komme og sige, at de endnu ikke ere komne ud over Vanstelighederne, og at Foretagendet endnu ikke kan betale sig, og saa har Staten ved at træde hjælpende til indirekte paataget sig et Ansvar for, at Fabrikkerne blive ved at gaa. Saa ville vi vistnok ikke faae at høre, at Staten